

Domenichino je slikal to lepo podobo za veliki oltar cerkve sv. Hijeronima (S. Girolamo della Charità), ki stoji na mestu nekdanje hiše sv. Pavle, v kateri je Hijeronim sam stanoval, ko ga je poklical l. 382. papež Damaz v Rim. L. 1614. je bil ž njo gotov. Samo 60 skudijev (130 goldinarjev a. v.) si je ž njo zaslužil. V Parizu, kamor jo je bil Napoleon dal prenesti, cenili so jo na pol milijona — znamenje torej, kako visoko jo čislajo umetniški strokovnjaki.

Že Domenichinovi sovrstniki so jo laskavo hvalili. Ljudstvo in umetniki so jo jednoglasno prištevali med one petere slike, o katerih se je reklo, da so na svetu najlepše.¹⁾

Blížnji tovariši pa so Domenichina radi te slike strastno zavidali, sčasoma tudi istotako sovražili. Niti življenja ni bil več varen plemeniti umetnik. Le njegova krotkost in ponižnost je odbila in utesila nebrojne napade. Veledušni papež Gregorij XV. pa je bil njegov mogočni zaščitnik in varih. Imenoval ga je vatikanskim stavbarskim mojstrom in mu s tem v gmotnem oziru zagotovil dobro, brezbrizno življenje.

Pozneje so povabili Domenichina v Napolj, kjer je bila ravno dogotovljena bogata in krasna cerkev sv. Januvarija, ki je patron divnega Napolja. Domenichinu je bilo izročeno slikanje posebne kapele, katera čarobno blesti v zlatu in dragocenem kamenju. V njej, in sicer pod

dragocenim oltarjem počiva telo sv. Januvarija in njegova sloveča kri, ki postane tekoča vsako leto 19. kimovca, na praznik sv. Januvarija. Domenichino je s svojo navadno dovršenostjo naslikal več prizorov iz življenja mučeniškega škofa. Delo je obče vsem jako ugajalo. Samo napoljski slikarji so je — sevé, iz slepe zavisti — neusmiljeno grajali. Srdili so se, da se je „ptuji inozemec“ v Napolju predrznil kako delo prevzeti. Naščuvali so celo ljudstvo proti njemu, in bati se je bilo, da bo odlični mojster na žalosten način postal žrtev neukročenega, brezobzirnega sovraštva. Domenichino sam je bil vedno v skrbeh in nosil je vedno bodalo pri sebi v večje varstvo. Celó jedi si je sam pripravljaj, ker se je bal, da ga bo kdo zastrupil. Vedne mučne skrbi in nepopisna bojazen so mu izkopale le preran grob. V nevaležnem Napolju, ki mu je večer njegovega plodonskega življenja tako kruto zagrenil, umrl je l. 1641.

Domenichino je bil poleg svoje, gotovo velike nadarjenosti tudi vzgledno marljiv. S celim srcem je gorel za umetnost. Slikal je počasi, pa vestno, zakaj pripomnil je večkrat: „To sem dolžen sebi in dolžen tudi umetnosti.“

Mnogoštevilna njegova dela nahajamo po vseh večjih zbirkah. Razven imenovanih slik so še njegova najboljša dela v Rimu, v ogromni cerkvi sv. Andeja (Sant' Andrea della Valle) in sv. Ludovika (San Luigi de' Francesi), kjer je na opresnem proslavil dotična svetnika.

V zasebnem življenju je bil tih, ponižen in skromen. Njegovo vedenje je bilo neomadeževano, čednostno. Sovrstniki hvalijo posebno njegovo bogoljubje. Njegova zasluga je, da je obvaroval samega sebe in s svojim vzgledom tudi marsikaterega drugega umetnika nizkega naturalizma in surovosti, ki se jame odslej vedno pogosteje opazati v umetnosti. (Dalje.)

¹⁾ Le-te so po oni sodbi: 1. „Izpremenenje Kristusovo“ (La Trasfigurazione) Rafaelovo. 2. „Jezusa s križa snamejo“ Daniela da Volterra, ali, kakor se je prav za prav pisal, Daniele Ricciarelli, ki je bil rojen l. 1509. v mestecu Volterra blizu Pize, in je umrl l. 1566. v Rimu. Bil je najboljši učenec Michelangelov. 3. „Sveti Romuald“ od Andreja Sacchija (1598—1661), ki je bil učenec Františka Albanija iz Caraccijeve šole. 4. „Sv. Petronila“ od Guercina, ki je opisan ob koncu tega poglavja, in 5. „Obhajilo sv. Hijeronima“ Domenichinovo.

Književnost.

Slovenska književnost.

Slovanska knjižnica. Snopič 42—43 ima dve povesti: prvo izvirno, katero je spisal Dobrávec z naslovom: „Smodin“, drugo prevedeno iz slovaščine, katero je spisala Ljudmila Podjavorinska z naslovom: „Za negotovimi težnjami“. — „Smodin“ je kmečki fant, ki je v mladosti hodil po svetu, domov prišedši pa hoče imeti lepo mlinarjevo Lenko. A tudi Rogljev Andrej jo hoče. Smodina vtaknejo med vojake, a on pobegne in postane v domačem kraju — lopov. To je jedro povesti, iz tega se razvijajo posameznosti in Smodinov nesrečni, pa Andrejev srečni konec.

— Dejanje je jako obilno, tudi dovolj zapleteno, pripovedovanje živahno, vsa smer dobra in npravna, toda „moderna“ ta povest ni. Ne, da bi ne bila realistična, poudarjamo — ker poznamo ljudi in kraje, kjer se godi povest —, da piše pisatelj prav istinito: toda lopovstvo je predmet, ki ni po sedanjem vkusu, in to bi utegnili ovirati delu vhod v salone, kolikor jih imamo Slovenci. — Drugačna je naslednja kratka povest. Po dušeslovni strani in dobri tehniki spada gotovo med najboljše, kar jih je objavila Slovanska knjižnica. Sv.

Ilustrovani narodni koledar za prestopno leto 1896. Uredil in izdal Dragotin Hribar. 8°. Str. 182. Cena eleg. vezanemu 1 gld., broširanemu